

ЗАСТУПАЊЕ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ И ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

Недопуштен је правни лек који је у име Министарства одбране и Војске Србије изјављен након 6.2.2015. године без одобрења Војног правобранилаштва од стране Државног правобраниоца или Дирекције за имовинскоправне послове Министарства одбране.

Из образложења:

"Из стања у списима предмета произлази да је у поступку тужену Републику Србију – Министарство одбране, по овлашћењу Републичког јавног правобранилаштва, заступала Дирекција за имовинско-правне послове Министарства одбране, којој је достављена пресуда Првог основног суда у Београду П 3342/15 од 30.03.2015. године и жалба тужилаца на одговор. Дирекција за имовинско-правне послове Министарства одбране је 22.05.2015. године, у својству заступника тужене, изјавила жалбу против наведене првостепене пресуде. Пре изјављивања жалбе тужене, донет је Закон о изменама и допунама Закона о одбрани који је објављен у „Сл. гласнику РС“, број 10/15 од 20. јануара 2015. године, а ступио на снагу 06. фебруара 2015. године, сагласно члану 36. тог закона.

Чланом 48. Закона о изменама и допунама Закона о одбрани, после члана 107. додаје се глава IXа и чл.107а - 107ђ, којима је поново успостављено и уређено Војно правобранилаштво. Према одредбама члана 107а наведеног закона, Војно правобранилаштво је посебна организациона јединица Министарства одбране, која предузима правне радње и правна средства ради остваривања и заштите имовинских права и интереса Републике Србије у погледу средстава која користе Министарство одбране и Војска Србије, у складу са овим законом (став 1.), а у заступању Министарства одбране и Војске Србије пред судовима и другим надлежним органима, Војно правобранилаштво има положај заступника Републике Србије – Министарства одбране и Војске Србије, с правима и дужностима прописаним за Државно правобранилаштво, осим заступања пред страним и међународним судовима и арбитражама и пред другим надлежним органима у иностранству (став 2). Одредба члана 107б став 1. прописује да Војно правобранилаштво у правним поступцима пред судовима, органима управе и другим надлежним органима заступа Министарство одбране и Војску Србије када имају положај странке или умешача о чијим правима и обавезама се одлучује у тим поступцима. Одредбама члана 107в ст. 1. и 2. прописано је да су судови, органи управе и други надлежни органи дужни да у стварима у којима је предвиђено заступање од стране Војног правобранилаштва достављају сва писмена непосредно Војном правобранилаштву, те да достављање писмена извршено супротно одредби става 1. овог члана не производи правно дејство. У складу са чланом 107ђ, организацију рада и уређење Војног правобранилаштва, сходно прописима за рад Правобранилаштва Републике Србије, уређује министар одбране, уз сагласност Владе. Прописи за извршење Закона о изменама и допунама Закона о одбрани морали су бити донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона (члан 50).

Имајући у виду цитиране одредбе Закона о изменама и допунама Закона о одбрани, Апелациони суд у Београду је решењем Гж 2573/16 од 20.04.2016. године, вратио предмет П 3342/15 Првом основном суду у Београду ради допуне поступка, како би се првостепена пресуда заједно са жалбом тужилаца доставила Војном правобранилаштву и како би се

испитало да ли законски заступник тужене - Војно правобранилаштво одобрава радњу подношења жалбе од стране Дирекције за имовинско-правне послове Министарства одбране, у смислу члана 91. став 2. ЗПП. Први основни суд у Београду је поступио по решењу другостепеног суда и дописом од 26.05.2016. године наложио Војном правобранилаштву да, у року од осам дана, обавести суд да ли одобрава изјављивање жалбе на првостепену пресуду од стране Дирекције за имовинско-правне послове од 22.05.2015. године, достављајући уз допис првостепену пресуду, жалбу тужилаца, жалбу тужене коју је поднела Дирекција за имовинско-правне послове и решење Апелационог суда у Београду Гж 2573/16 од 20.04.2016. године. Наведена писмена Војно правобранилаштво је примило 31.05.2016. године, али у остављеном року није обавестило суд да одобрава правну радњу (жалбу) предузету од стране Дирекције за имовинско-правне послове, нити је само изјавило жалбу на пресуду.

Апелациони суд у Београду је стога сматрао да је жалба Дирекције за имовинско-правне послове од 22.05.2015. године изјављена од неовлашћеног лица и да је недозвољена у смислу члана 378. став 3. ЗПП.

Тужена у ревизији наводи да се дозвољеност жалбе мора ценити у тренутку када је она изјављена. Истиче да је Дирекција за имовинско-правне послове Министарства одбране уз жалбу доставила ваљано овлашћење за заступање, те да ступање на снагу Закона о изменама и допунама Закона о одбрани не подразумева да по аутоматизму престају да важе овлашћења Државног правобранилаштва на основу којих је Дирекција за имовинско-правне послове поступала у предметима у којима је заступала имовинска права и интересе Министарства одбране, јер је, ради реализације појединих одредби наведеног закона, било потребно донети или изменити низ прописа и аката.

Разматрајући ове ревизијске наводе, Врховни касациони суд је оценио да они не указују на незаконитост побијаног решења. Наиме, Дирекција за имовинско-правне послове Министарства одбране је 22.05.2015. године, на основу овлашћења Државног правобранилаштва, изјавила жалбу против првостепене пресуде у време када је Војно правобранилаштво, а не Државно правобранилаштво, било законски заступник туженог Министарства одбране и када је протекао рок од 90 дана за доношење прописа неопходних за извршавање Закона о изменама и допунама Закона о одбрани, па и одредаба о Војном правобранилаштву. Поред тога, Војно правобранилаштво је годину дана након изјављивања жалбе (31.05.2016. године), дописом суда позвано да се, као законски заступник тужене, изјасни да ли одобрава правну радњу (жалбу) предузету од стране Дирекције за имовинско-правне послове, али се Војно правобранилаштво, у остављеном року а ни касније, о томе није изјаснило, нити је само изјавило жалбу против првостепене пресуде која му је достављена. Војном правобранилаштву је, као заступнику тужене, дакле, дата могућност да у овој парници предузима правне радње и правна средства ради остваривања и заштите имовинских права и интереса тужене чак 15 месеци након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о одбрани. Становиште тужене да све док се у извршењу конкретног прописа не предузму и ваљано не окончају мере и радње неопходне ради реализације питања утврђених законом, једино се може поступати по одредбама раније важећих прописа, у супротности је са начелима уставности и законитости утврђеним Уставом. То становиште је неприхватљиво, јер покушава да оправда примену неважећих закона и других општих правних аката у неограниченом временском периоду и тиме дерогира примену важећих прописа".

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рев 415/2017 од 19.7.2017. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 24.4.2018. године)

